

Balans

CBN over meerjarige toekenningen bij VZW's en stichtingen

Auteur(s): Stefaan Van Crombrugge

Editie: 756 p. 5

Publicatiedatum: 15 februari 2016

CBN over meerjarige toekenningen bij VZW's en stichtingen

De Commissie voor Boekhoudkundige Normen heeft onlangs een ontwerpadvies uitgebracht over de boekhoudkundige verwerking van meerjarige toekenningen bij verenigingen en stichtingen (Ontwerpadvies van 13 januari 2016). Deze meerjarige toekenningen kunnen enerzijds kwalificeren als schenkingen, subsidies of legaten, of anderzijds een andere juridische vorm aannemen, in het bijzonder betalingen in het kader van een *sponsorship*.

Verenigingen of stichtingen ontvangen vaak meerjarige toekenningen van natuurlijke personen of rechtspersonen. Zij kunnen die toekenningen ook doorgeven aan andere verenigingen en stichtingen op basis van meerjarige financiële engagementen ten aanzien van de laatstgenoemden.

De Commissie onderzoekt zowel de boekhoudkundige verwerking van het ontvangen als van het doorgeven van de meerjarige toekenningen.

a. Verwerking bij de ontvangende vereniging of stichting

Alvorens zij ingaat op de boekhoudkundige verwerking van de meerjarige toekenningen in hoofde van de ontvangende vereniging of stichting, benadrukt de Commissie het fundamentele verschil tussen zulke toekenning en een belofte tot toekenning. Zij betreft dat verschil op schenkingen.

Uit artikel 932 BW leidt zij af dat een belofte tot schenking of een aanbod tot schenking, zelfs indien vastgelegd in een notariële akte, geen juridische waarde heeft : zij kan steeds worden ingetrokken door de schenker, zelfs stilzwijgend, en heeft geen enkele uitwerking in geval van overlijden of onbekwaamheid van de schenker. Zolang er geen wilsovereenstemming is tussen de partijen, is er geen schenking. Op boekhoudkundig vlak impliceert dit dat het ontstaan van een aanbod of belofte tot schenking geen aanleiding zal geven tot het boeken van een opbrengst in hoofde van de begunstigde vereniging of stichting.

Het wil ons voorkomen dat deze uitweidingen over belofte of aanbod overbodig zijn. Wat de juridische waarde van een belofte of aanbod is, is een kwestie van burgerlijk recht. Men laat de analyse daarvan en de gebeurlijke betwistingen daarover, ook op het meer algemene terrein dan dat van de schenkingen alleen, beter over aan de studie van het burgerlijk recht. Wat op boekhoudrechtelijk vlak relevant is, is dat de jaarrekening in het algemeen de burgerrechtelijke rechten en verplichtingen correct moet weergeven.

a.1. Schenkingen, legaten en subsidies

Ontvangen schenkingen, legaten en subsidies moeten volgens de Commissie worden geboekt respectievelijk onder permanente financiering, kapitaalsubsidies of op de resultatenrekening, naargelang zij ertoe leiden de fondsen van de vereniging of stichting permanent te vergroten, tot doel hebben een vast actief te verwerven, dat op duurzame manier wordt bestemd voor de activiteit van de vereniging of stichting, dan wel deel uitmaakt van de courante activiteit van de vereniging of stichting.

Het komt aan het bestuursorgaan toe de regels vast te leggen, die toelaten een onderscheid te maken tussen de verschillende vormen van toekenningen die de vereniging of stichting geniet. Bij deze beoordeling moet het bestuursorgaan rekening houden met het doel van de toekenningen, veeleer dan met de effectieve aanwending ervan. In dit verband verwijst de Commissie naar haar vroegere adviezen 2010/16 en 2013/2 (zie *Balans* nr. 642, 1 en nr. 694, 3).

Subsidies, schenkingen en legaten kunnen zich onderscheiden door hun uitvoeringsmodaliteiten, zoals een voorschot of een spreading van de betaling in de tijd. Daarvoor verwijst de Commissie naar haar vroegere advies 2009/3 over kapitaalsubsidies waarvan de toekenning en/of de betaling over verschillende jaren wordt gespreid (zie *Balans* nr. 606, 1).

a.2. Overige gevallen

In de overige gevallen waarin derden met de vereniging of stichting overeenkomen om periodieke stortingen te doen, bijvoorbeeld in het kader van een sponsoringovereenkomst, geldt naar de mening van de Commissie de volgende algemene regel : wanneer dergelijke afspraken onvoorwaardelijk vastliggen, worden de niet betaalde toekenningen bij afsluiting van het boekjaar als vordering geboekt. Het bestuursorgaan moet daarbij de voorzichtigheid in acht nemen om uit te maken of de te verwachten toekenningen wel degelijk afdwingbaar zijn.

OPBRENGSTENERKENNING

Desgevallend worden de opbrengsten overgedragen naar de volgende boekjaren via de overlopende rekening 493 *Over te dragen opbrengsten*. Dit is bijvoorbeeld het geval wanneer contractueel uitdrukkelijk bepaald is dat de toekenning bedoeld is om de werking van de vereniging gedurende een bepaald aantal jaren te ondersteunen. De Commissie benadrukt dat de inresultaatname niet mag worden afgestemd op de betalingsmodaliteiten.

VOORWAARDEN

Wanneer tussen de schenker of toekenner en de ontvangende vereniging of stichting is overeengekomen dat de toekenning afhankelijk is van het jaarlijks vervuld zijn van bepaalde voorwaarden, staat de vordering pas jaar na jaar vast, en worden elk jaar een passende vordering en de overeenstemmende opbrengst geboekt.

b. Verwerking bij de (initieel begunstigde) verstreckende vereniging of

stichting

Hier behandelt de Commissie het geval waarin de vereniging of stichting die initieel begunstigde was van de meerjarige toekenning, op haar beurt financiële engagementen aangaat ten aanzien van andere verenigingen en stichtingen. De Commissie acht het van belang te vermelden dat er tussen de betrokken verenigingen of stichtingen geen enkel verband bestaat. De formulering die de Commissie daarbij gebruikt in haar ontwerpadvies, is nogal rommelig. Ook maakt zij niet duidelijk waarom zij de afwezigheid van enig verband zo belangrijk acht.

Het komt toe aan het bestuursorgaan van de verstreckende vereniging of stichting om in deze gevallen, op basis van de concrete omstandigheden en de kenmerken van het contract, te oordelen over het ontstaan van de schuld.

* Indien de bedragen slechts verschuldigd zijn onder een *opschortende* voorwaarde, bestaat er, zolang deze voorwaarde niet is vervuld, geen aanleiding tot het boeken van een kost met een overeenstemmende schuld of een voorziening op het passief. Er moet wel een vermelding in de toelichting worden opgenomen (art. 25, § 3 KB/W.Venn.). Is de voorwaarde vervuld, dan moet de daardoor ontstane schuld ook als dusdanig worden geboekt. De Commissie maakt hierbij gewoon toepassing van haar vroeger advies 148/6 over de boekhoudkundige verwerking van verrichtingen gesloten onder opschortende voorwaarde.

Op die manier zal een toekenning die afhankelijk is van het jaarlijks vervuld zijn van een bepaalde opschortende voorwaarde, jaar na jaar als schuld worden geboekt.

* Ingeval het een schuld betreft die is aangegaan onder *ontbindende* voorwaarde, moet die schuld onmiddellijk worden geboekt, ondanks het bestaan van dergelijke voorwaarde.

Eventuele opmerkingen bij dit ontwerpadvies kunnen tot uiterlijk 29 februari 2016 (17.00 u) bij de Commissie worden ingediend, ofwel per brief (Commissie voor Boekhoudkundige Normen, City Atrium, Vooruitgangstraat 50, 1210 Brussel) ofwel per e-mail (cnc.cbn@cnc-cbn.be).